

Domažlické listy

NEPOLITICKÝ TÝDENÍK.

Vycházejí ve středu
o 3. hodině odpoledne.

Číslo o sobě prodává se
za 50 haléřů.

Všechny dopisy redakci a administraci a předplatné franko. Rukopisy se nevracejí. — Inzeráty účtují se co nejnižší, platí se
nutno při objednávce. — Odběratelem se stává, kdo ponechá si dvě za sebou jdoucí čísla a přestává jediné písemnou výpovědí.
Redakce a administrace v knihtiskárně Josefa Nozara v Domažlicích, Naměstí čsl. legií č. 147. Telefon č. 14.

Ročník XXXIX. (III.)

V Domažlicích dne 10. srpna 1938.

Číslo 32.

Předplatné: V místě na půl
roku 13 Kč, s donázkou do
domupřítelny 14 Kč, poštou
na půl roku 15 Kč, do ci-
ziny na půl roku 27-50 Kč.

Novinové sazba povolena výnosem řed. poš. a tel. v Praze č. 91.26/VII-1936. — Podávacím úřad Domažlice.

Jak. Cvačka:

Svatý Václave!

Litice hněvu světem se žene,
v útoku jejím stojí Tvá vlast.
Hle, lidské srdce záští sevřené,
jak ničí pokoj — života slast —
svatý Václave.

Nesmí se těšit národ Tvůj z práce,
nesmí žít v slávě český náš duch?
Má jenom právo na život zrádce,
jemuž by žehnal velký náš Bůh —
svatý Václave?

Orlici rozvíň nad lidem českým,
záštitou věčnou národu buď!
Ten, kdo je vinen hněvem ďábelským,
bleskem mu proraz nelidskou hrud —
svatý Václave!

Nedopusť bouři, smrt ani slzy,
důvěrou v Tebe silí Tvůj lid!
Láska nechť zemi vzejde zas brzy,
nebe ať lidem vrátí svůj klid —
svatý Václave!

Kdo kde si myslí, že Čechy zhynou,
nezná Tvé lásky — nezná Tvůj štít.
V Tvém jménu prosby národa splynou,
v Tvém svitu záře dál budem' žít!
Svatý Václave!

Tisíc let vedeš národ svůj světem,
tisíce věků žehnej nám dál!
Napln' svůj domov jediným květem,
by mír v něm dýchal, nikdy však žal —
svatý Václave!

M. Vondrová-Fastrová.

Baldovské návrší.

Příští neděli ročí se slavné husitské vítězství u Domažlic. Bylo to vítězství pro tehdejší eposej českého ducha, toužícího po svérázném, svobodném životě, jaksi závěrečné a zároveň vrcholné. Základní kámen k baldovskému pomníku to hlásá svými nápisy, která vítězství nad zahraničním nepřitelem předcházela tomuto domažlickému. Bylo to na Vítkově 14. VII. 1420, pod Vyšehradem 1. XI. 1420, u Něm. Brodu 10. I. 1422 a u Tachova 14. VIII. 1427.

Jde-li turista po dražinové silnici, již od Kozinových kasáren ohlaňuje se mu směrem k severu baldovské návrší dvěma lipami, stojícími zcela o samotě po stranách starodávné románské kapličky se šestiúhelníkovou základnou a s řeckým dvojitým křížkem na vrcholku šindelové stříšky. Ty lipy zrovna lákají a volají: »Pojď se podívat sem, v tato památná místa, a nebudeš litovat! Tady to bylo, kde vůdce křižáckých vojsk kardinál Julian Caesarini zanechal své pyšné trůnní křeslo i klobouk a nachový plášť a převlékl

se s velkým chvatem do šatu husitského bojovníka, aby mohl prchnout pryč, pryč až do Norimberka, kde se teprve cítil bezpečným. Vybral si k přehlídce svých obrovských vojsk, hlavně v Německu sebraných, věru skvělé místo. Domažlice viděl jako na dlani, žirná pole kol a kol. A v dále věneč hor, které se řadí k německým hranicím ve čtyřech pásmech za sebou, vždy vyšších a vyšších.

Oh, jaký to skvostný pohled odtud, za jasného dne, kdy mlhy se snesou k zemi!

Kde kdo putuje na Výhledy, aby se od Baarova pomníku pokochal pohledem do chodského kraje, poesii a hrdinskými zkazkami tak opředěného. Je to zcela v pořádku. Je to výhled do nitra země od paty pohraničního pásma haltravského.

Ale je také třeba podívat se na ty krásy opačným směrem od baldovského návrší. Odtud máme krásný přehled našeho pohraničí. Vidíme půlveňec hor v celém jejich majestátu od západu až na východ. Na západě je památná Přimda, od ní dále vrch Pivonický, Haltrava se Sádkem, skupina hory Cerchova s rozhlednou z daleka viditelnou. Dále táhne se nižší pohraniční pásmo od průsmyku Všerubského, jehož pokračování je Malý Javor, za ním Velký Javor, rázovitý Ostrý se svými dvěma vrcholy, pak Jezerní stěna a Pancíř. To vše vidíme s baldovského návrší. A máme na ně tak blízko. Za 3/4 hod. pohodlné chůze z Domažlic jsme tam. Český člověk potřebuje se občas podívat v místa, kde naši předkové našemu odvěkému nepříteli pořádně nafezali. I to potřebuje: posílit se zjištěním, že jsme tu chráněni přirozenými hradbami, které sám Bůh postavil.

A na Baldově? Nezdá se vám, že nejsme dost vděční své minulosti? Ze tu necháváme stát pouhý podstavec k pomníku? Na lavičce u něho stojí psáno, že peněžité dary přijímá vděčně městská spořitelna v Domažlicích. Dovedli jsme postavit krásný pomník Baarův. Dovedeme též v kameni zvěčnit důstojnou postavu Prokopa Velikého, skvělého vítěze baldovského?!

M. Vondrová-Fastrová.

Lord Runciman.

Do dějin našeho státu vstoupil minulé dny nový činitel. Přijel se svojí chotí, která se zajímá o naši krásnou vlast a především o naši Prahu. Poslání lorda Runcimana (čte se Ransimena) je velmi vážné a zodpovědné. Jak on chápe a předpokládá svůj úkol u nás, vysvitá z krátké věty, již odpověděl mně, zahraniční lordu Halifaxovi, který žádal na něm, aby zachoval nestrannost: »Vím. Posazujete mne do malé loďky prostřed Atlantického oceánu a — dělej, co umíš!« —

Jeť lord Runciman loďat a starší společník firmy Walter Runciman and Co, Limited. Je majitelem několika desítek obchodních parníků. Jeho luxusní jachta je stále připravena a kotel roztopen, aby majitel její mohl vyplout kamkoliv a kdy uzná za potřebné.

dobře jsem ho znal, je ho velká škoda, byl to veselý a dobrý člověk, předčasně nám odešel. Miloval své dudy a srostl s nimi.

Vysvětlila jsem muži, že jsem znala celou jeho rodinu, otce Josefa Formánka, jenž byl nejen výborným společníkem, ale zároveň hudebníkem. Oblíbil si zejména dudy, náš prastarý národní nástroj, a říkal vždy: »Strakonický dudák musí žít, o to se postarám já«, a vyzvedl z prachu zapomenutí dudy k bývalé slávě. Komponoval pro ně a Jarďa zdědil po otci lásku i dovednost jeho.

»Tak, tak«, sledoval se zájmem mé vyprávění dudák a šlo ožl: »Máte pravdu, paní, vím o tom, že jeho otec skládal písničky pro dudy a mezi nimi byla jedna, kterou si Jarďa zejména zamiloval, a když jsem mu ji hrával, pokaždé slzel a připomínal: »Kamaráde, až jednou zemru, zahrnej mi tuto písničku do hrobu. Tehdy ovšem netušil, že neúprosná smrt číhá na něho a tak záhy ho skosí.« A podle jeho přání, pokračoval dudák, jsem, mu tu jeho zamilovanou skutečně zahrál do hrobu. Jeho kapela hrála při pohřebních obřadech na kůru v kostele. Každý, kdo ho znal a přišel s ním do styku, želí ho!

V přítomné době letí Evropou jméno tohoto muže již 68letého, ale stále energického, několika-násobného, na nikom nezávislého milionáře, který by si mohl již dát pokoj. Ale on jde k nám, aby zachránil mír svojí diplomatickou taktikou. On chce sloužit dobré věci jako nestranný poradce, který se, jak píše londýnský dopisovatel, »nedá napájit ani složitostí problému, ani politickou zaslepeností zastánců nějaké té filosofie, ani lžikem o plebiscitu či autonomii, ani terorem, či naopak propagandou povrchní umírněnosti. Tento rozený diplomat se zkušenostmi starce, ale postiehem mladíka vyslechne stejně pozorně československou většinu jako německou menšinu.

Lord Runciman neví po celý svůj život, co je to zahálka. Uměl a dosud umí se rvát s nesnázemi a s konkurenty ať obchodně nebo v politice. To zocelilo povahu tohoto suchého Angličana, který nenadělá mnoho řečí. Ale co řekne, to má váhu.

Anglie doufá, že posláni Runcimanovo odvrátí konflikt mezi Henleinem a vládou československou. On zahájil nejdříve porady s naším p. prezidentem dr. Benešem a s předsedou vlády dr. Hodžou. Potom vyslechne zástupce strany Henleinovy, jakož i naše Němce, kteří nesouhlasí se stranou sudetoněmeckou. Tato oposice podle výsledku obecních voleb čítá 10 % Němců, ale ve skutečnosti dobře 30 %, ježto volby do obcí konaly se letos pod znač. terorem.

Aby měl jasný obraz o středoevropských poměrech, přibral si lord Ruciman jako znalce těchto poměrů Irčana R. J. Stopforda. Je to muž středních let, který delší dobu žil v středoevropských zemích (tedy i u nás) a studoval poměry v dunajské oblasti. Byl také tajemníkem výboru pro německé dluhy.

Kromě Stopforda provází jej soukromý jeho tajemník, bývalý poslanec Peto.

Budme tedy klidni a s plnou důvěrou hledme vstříc budoucnosti. Ať si kapitán Wiedemann spěchá se svými tajemnými poselstvími do Londýna. Anglická veřejnost cítí odpor proti tajemné diplomacii. Celý svět již ví a zejména v Anglii dobře vědí, že národnostní problém sudetských Němců je jenom zástěrkou, za kterou se skrývají dobývačné plány, toužící nás dostat pod vasalské jho. Pak by bylo hned po »sudetské tragedii«. Bylo by věru žádoucí, aby někdo moudrý a vlivný pověděl hezky nahlas sousednímu režimu, aby dal nejdřív sám dobrý příklad, jak on umí spravedlivě zacházet s menšinami Čechů a Poláků a Lužických Srbů v té své říši dobrých mravů.

Společný nepřítel nás Čechoslováků a Poláků (o ujařmených Luž. Srbech je až bolestno mluvit) by nám rád zkazil zotileté jubileum naší samostatnosti. Po nádherných dnech našeho Sokoľstva chápe se ve své závislosti všech možných prostředků. Ale vysoko nad nimi stojí klidná rozumovost našich vedoucích státníků při posuzování požadavků menšin, jakož i statečnost, s kterou stojí oni, a my hledme všichni s nimi stát tváří v tvář neochvějně a s plnou důvěrou

»A kdo se ujme jeho kapely, která ztratila svého dirigenta a vůdce? Je třeba udržeti toto sdružení, aby pokračovalo v duchu zeměděleho. Tento chvalně známý sbor nesmí zaniknouti, vždyť si dobyl vítězství nad skotskými dudáky«, řekl jsem.

O tomto bodu jsme se pak rozhovořili a než jsem se s dudákem rozloučila, nemohla jsem si odepřít žádost, aby mi zahrál onu písničku, kterou doprovodil Jarďu do hrobu. Dudák ochotně uchopil nástroj, zavřel oči a z jeho nástroje počala se linouti klivá, vládná melodie, jež byla stvořena k tomu, vylouditi slzy z očí. —

Dudák skončil — mlčeli jsme — byla jsem velmi dojata — další slova mi uvázla v hrdle. — Tu teprve jsem si všimnula, že jeho žena vzala do ruky bílou hůl, jež visela na lavičce za jejími zády. — Ustrnula jsem; bylo to možné, že tato dvojice jasných, tmavých očí byla nevidomá? — Němým gestem jsem se dotazovala ženy, zdali je tento muž slepý a opět němý, resignované kývnutí a zdvižení hole potvrzovalo zřetelně tento přesmutný fakt.

Toto náhodné setkání mi zkalilo jasnou náladu slunečného dne a nikdy mi z paměti nevymizí.

Heda Nová.

Podivné setkání.

Za slunného, jasného nedělního odpoledne hemžilo se všude výletníky, les blaholil hovorem, zpěvem a voláním jásajících dětí, pláž byla plna plavců a plavkyň a všude vládla bujará nálada a veselí. A jak by také ne, když se radovali z krásné pohody, vždyť jí bylo letos velmi namálo a proto mus' každý pěkného dne využítí jak náleží.

Na lavičce u lesa, v blízkosti jednoho z našich pensionů, odpočíval dudák v malebném chodském kroji s umělecky vyšívanou kazajkou a neméně nádherně vyšívanou náprsenkou. — Byl to muž v nejlepších letech, dosti oduševnělý tváře, a jemu po boku seděla jeho žena, velmi prostince, ale čistě oblečena.

S a jsem kolem a tak mi napadlo dát se s tímto dudákem do hovoru.

»Znal jste našeho krále dudáků Jarďu Formánka?« ptala jsem se v očekávání, dovědět se něco bližšího.

»Jak pak by ne!, zněla ochotná odpověď, »moc